

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД

ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ

2012 г.

СЪГЛАСНО ЧЛ. 335-339 НА
НАРЕДБА № 8 НА БНБ

Март 2013 г.

Отчетна единица

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейните дъщерни дружества - Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът) и Микрофинансираща институция ДЖОБС (МФИ).

Дружество-майка

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) първоначално е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на банката, вкл. и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен в съответствие с новите законови изисквания към банката.

Адресът на управление на банката е: ул. Стефан Караджа № 10.

Дъщерни дружества

Националният гаранционен фонд е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР.

Адресът на управление на фонда е: ул. Стефан Караджа № 10, София.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ) е регистрирана на 14.01.2011 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР.

Адресът на управление на фонда е: ул. Ангел Кънчев № 1, София.

Отчетна валута

Функционалната валута и валутата на представяне на отчета на групата е българският лев.

Обхват и методи на консолидация

Настоящото оповестяване е изготвено на консолидирана основа за всички участия на Банката във финансови институции.

В консолидирания финансов отчет съставен според действащите счетоводни стандарти, както и за целите на настоящето оповестяване, отчетите на включените дъщерни дружества (Национален гаранционен фонд ЕАД и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) е консолидиран на база на метода “пълна консолидация”, ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешногруповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Консолидирана основа

Политики и правила за управление на рисковете

Стратегии и процеси за управление на всяка отделна категория риск

Управлението на риска в Българска банка за развитие АД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете Българска банка за развитие АД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност.

Управление на кредитния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2012 г.

Управление на ликвидния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2012 г.

Управление на пазарния риск

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2012 г.

Управление на операционния риск

Дейността по управление, оценка и контрол на операционният риск на Банката се определят от “Правила и процедури за управление на операционния риск”.

Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложени контролни процедури по редуциране на операционния риск.

Банката е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага “Метода на базисния индикатор”.

В приетите правила Банката е определила основните видове операционен риск, а именно:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи действия на персонал;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Определени са основните източници на риск в Банката и те включват персонал, процеси, системи и външни събития.

Банката поддържа регистър на операционните събития.

На база на извършената инспекция от БНБ е констатирано, че банката е с ниска чувствителност към операционен риск и качеството на управлението на операционния риск е адекватно.

Структура и организация на функциите по управление на риска

Банката осъществява централизирано управление на риска, което се изразява в:

- Приемане на Политиките и процедурите и непосредствен ангажимент в процеса по управление на рисковете от Управителния Съвет и Надзорния Съвет;

- Делегиране на ясни права и отговорности на служителите от съответните звена;
- Разделяне на дейностите по управление и контрол на риска от бизнес дейностите, които генерират риск.

За осъществяване на адекватно управление на кредитния риск в банката са създадени и постоянно действат два органа, които са свързани с процесите по предоставяне, наблюдение и оценка на кредитите:

- Кредитен съвет - постоянно действащ специализиран консултативен орган. Кредитният съвет разглежда предложенията на Управление "Кредитиране" и на ръководителите на подразделения за сключване на кредитни сделки и представя на Изпълнителните директори или когато това не е в компетенциите им на Управителния съвет обективна оценка на параметрите на предлаганата кредитна сделка. Подновяването и прегледа на кредитните експозиции са предмет на същия процес на преглед. Управителният съвет на Банката определя числеността и персоналия състав на Кредитния съвет. Кредитният съвет осъществява своята дейност по ред и правила, приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.
- Комитет по провизиите - специализиран вътрешен орган за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции, в това число и на сключените кредитни сделки. Управителният съвет на Банката определя числеността и персоналия състав на Комитета по провизиите. Комитетът по провизиите осъществява своята дейност по ред и правила, приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Специализираният орган за централизирано управление на ликвидността е АЛКО. АЛКО провежда политиката по управление на ликвидността в съответствие с общата стратегия на Банката, извършва системен анализ на ликвидността, наблюдава, анализира и прогнозира паричните потоци и падежните таблици при сценарии "действащо предприятие" и при "ликвидна криза". АЛКО следи адекватността на ликвидните активи и предлага на Управителния съвет промяна в насоките на развитие на банката, в съответствие с текущото или потенциалното състояние на ликвидността, диверсификация на активите и пасивите. Съставът на АЛКО се определя от Управителния съвет и се утвърждава от Надзорния съвет на Банката.

Управлението на пазарния риск е поверено на АЛКО. АЛКО прави преглед на влиянието на лихвения риск и другите банкови рискове върху текущата ликвидност и набелязва оперативни мерки за управление на ликвидността и за оптимизиране на рисковете.

Управления „Риск и регулативен контрол" и „Ликвидност" следят за ежедневното прилагане на политиките за управление на риска, приети от Управителния, респ. Надзорния съвет на Банката.

За осъществяване на адекватно управление на операционния риск в Банката е възприет модел с две нива на защита.

- Първото ниво на защита обхваща бизнес звената в банката. Тези структури имат първостепенна отговорност за операционния риск, за изпълнение на стандартите и политиките на Банката и предприемане на ефективни действия за управлението му.
- Второто ниво на защита има оперативни отговорности и обхваща Управителния съвет, подпомаган от управление "Риск и регулативен контрол". Тези структури имат отговорност за реализиране на политиката по управление на операционния риск и осигуряване на спазването ѝ.

Дейността по контрол на операционния риск се осъществява по ред и правила, приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска

Банката е създадена ясно дефинирана организационна структура с подходящо разпределение на отговорностите между отделните управленски нива и независимост между структурите поемащи риск и тези, които извършват оценка и контрол на риска. Системата за измерване и отчитане на риска обхваща идентифициране, измерване, мониторинг и контрол на кредитния, ликвидния, пазарния и операционния риск и др. Системата обхваща всички процеси и оценява експозициите, които са отразени балансово, както и задбалансовите позиции, които са носители на риск и при определени условия могат да имат влияние върху приходите и разходите, както и върху размера на балансовите позиции на Банката.

Редуциране на риска

Склонността на Банката към поемане на риск се определя от капацитета на Банката, който зависи от размера и структурата на наличния капитал и способността за увеличаване на капитала. Основният инструмент, който Банката използва за редуциране на различните видове риск и ограничаването им до приемливи нива е системата от лимити. Освен това Банката възприема ниско ниво на експозиция към пазарен риск, която поддържа чрез ограничаване и контрол, докато разходите за това не превишат ползите от ниската степен на риск.

Структура и елементи на капиталовата база

Капиталовата база на Група Българска банка за развитие към 31.12.2012 г. е в размер на 650 356 хил. лв. и в сравнение с края на предходната година е с 4 178 хил. лв., или с 0,64% по-малко. Консолидираната капиталова база се състои от капитал от първи ред и капитал от втори ред.

Капиталова база	31.12.2012
Акционерен капитал	601 774
Общи резерви	50 030
Други резерви с общо предназначение	11 160
Общо капитал от първи ред	662 964
<i>Намаления</i>	
Дълготрайни нематериални активи	-415
Специфични провизии за кредитен риск	-11 667
Оценъчни разлики, включени в капитала от Първи ред	-526
Общо капиталова база	650 356

Капиталът от първи ред включва внесен акционерен капитал, фонд „Резервен" и други резерви с общо предназначение, с общ размер 662 964 хил. лв. Това са постоянните компоненти на капитала. След прилагане на намаленията (съгласно чл. 3, ал. 4), капиталът от първи ред е в размер на 650 356 хил. лв. Намаленията са формирани от сумата на нематериалните активи (основно закупени лицензи при въвеждането на нови процеси или програмни продукти), от специфичните провизии за кредитен риск, и от оценъчни разлики, включени в капитала от първи ред.

Консолидирана основа

Капиталови изисквания

Вътрешен анализ на капитала

Основната цел на вътрешния анализ на капитала в Група Българска банка за развитие е поддържане на оптимална капиталова адекватност, т.е. поддържане на оптимално капиталово покритие на банковите рискове за осигуряване на стратегическите цели на Групата, при спазване на банковите регулации и приложимото законодателство.

Сложността и обхватът на извършвания вътрешен анализ на капитала е в съответствие с естеството, големината и сложността на дейността на Групата. Осъществяваният в Групата вътрешен анализ на капитала обхваща размера, вида (структурата му по елементи) и разпределението му за покриване на всички рискове, на които тя е, или може да бъде изложена в дейността си. Вътрешният анализ на капитала включва следните аспекти:

- Анализ на размера на необходимия капитал – количествена оценка на капиталовите изисквания по отделни рискове чрез прилагане на стрес-тестове, с оглед определяне размера на необходимия капитал при симулиране на критични сценарии.
- Анализ на вида (структурата) на необходимия капитал - текуща оценка през годината за изпълнението на поставените цели за преобладаващо участие на постоянния във времето капитал.
- Анализ на разпределението на необходимия капитал - периодична оценка на изпълнението на стратегията на Банката за поддържане на относително ниски равнища на кредитен, пазарен, операционен и ликвиден риск и анализ на динамиката при разпределението на капитала по видове рискове.

Капиталови изисквания за кредитен риск

При изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск Група Българска банка за развитие използва стандартизиран подход. Капиталовите изисквания за кредитен риск покриват кредитния риск и риск от разсейване в банков портфейл и риск от контрагента за цялостната дейност. Банката не поддържа търговски портфейл и не изчислява капиталови изисквания за позициите в търговски портфейл по отношение на пазарния риск. Участват балансовите активи, приравнените задбалансови позиции и извънборсовите дериватни инструменти. Капиталовото изискване за кредитен риск по стандартизиран подход е 8%. Съгласно националната дискреция (чл. 7 на Наредба 8), капиталовите изисквания за банките в България са завишени с 50% и се изчисляват за 12% капиталова адекватност.

В таблицата по-долу са представени капиталовите изисквания за кредитен риск по класове експозиции.

Капиталови изисквания за кредитен риск към 31.12.2012 г.

ХИЛ.ЛВ.

	Рисково претеглени активи	Капиталови изисквания			Структура
		За 8% КА	За 12% КА		
Институции	574 508	45 961	68 941	52.00%	
Предприятия	273 687	21 895	32 842	24.77%	
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	209 177	16 734	25 101	18.93%	
Експозиции на дребно	9 086	727	1 090	0.82%	
Регионални и местни органи на властта	3 420	274	410	0.31%	
Просрочени позиции	2 932	235	352	0.27%	
Международни банки за развитие	939	75	113	0.08%	
Административни органи и сдружения с нестопанска цел	653	52	78	0.06%	
Други позиции	30 433	2 435	3 652	2.75%	
Общо	1 104 835	88 388	132 579	100.00%	

Група Българска банка за развитие обслужва основно корпоративни клиенти и кредитни институции, затова капиталовите изисквания за тях са най-големи: за клас експозиции „Институции” са с най-голям относителен дял – 55,00%, следва клас „Предприятия” с 24,77%, „Експозиции обезпечени с недвижимо имущество” – 18,93%, клас „Други позиции” с 2,75%, клас „Експозиции на дребно” с 0,82%, клас „Регионални и местни органи на властта ” с 0,31% и клас „Просрочени позиции” с 0,27%. Класовете „Административни органи и сдружения с нестопанска цел” и „Международни банки за развитие” заемат несъществен дял (0,06% и 0,08%) от общата сума капиталови изисквания за кредитен риск.

Пазарният риск е рискът от понасяне на загуби в резултат на неблагоприятно движение в пазарните цени на дълговите и капиталовите инструменти от търговския портфейл и на валутните и стокови инструменти от банков и търговски портфейли.

Към 31.12.2012 г. Група Българска банка за развитие няма изчислени капиталови изисквания за пазарен риск. Банката прилага стратегия за минимизирането му чрез използване на относително несложни финансови инструменти и не поддържа дневни позиции в Търговски портфейл. Откритата валутна позиция на Банката се управлява ефективно и през отчетната година, съгласно условията на чл. 292, ал. 1 от наредбата, Група Българска банка за развитие е изчислила че няма капиталово изискване за валутен риск към 31.12.2012 г.

Група Българска банка за развитие няма позиции в стоки и стокови деривати.

Капиталови изисквания за операционен риск

Група Българска банка за развитие изчислява капиталово изискване за операционен риск по метода на Базисния индикатор. При този подход капиталовото изискване се определя чрез умножение на средногодишния брутен доход на Банката от последните три финансови години по коефициент 0.15.

Капиталовото изискване за операционен риск за 2012 г. е 8 704 хил. лв.

Експозиция към кредитен риск от контрагента

Доколкото основната част от сделките, които са обект на третиране като кредитен риск от контрагента се сключват с други местни и чуждестранни банки, идентифицирането, измерването, мониторингът и контролът на тези експозиции е регламентиран във вътрешнобанковата нормативна уредба.

При управлението на контрагентния риск Банката отчита следните източници на риск:

- Риск от неизпълнение (Default risk), вкл. държавен риск и риск от неизпълнение на контрагента;
- Риск от концентрация (Concentration risk);
- Сетълмент риск (Settlement risk).

Методиката за анализ обхваща количествени и качествени групи фактори, определящи интегрална оценка на риска от неизпълнение и характеризиращи миналото и текущото състояние на банките-контрагенти, техния потенциал и перспективите за развитие, както и влиянието на външната среда и пазарната конюнктура върху степента на риска. Тези групи фактори са обобщени като:

1. Капиталова адекватност
2. Качество на активите
3. Възвръщаемост
4. Ликвидност и финансиране
5. Собственост и външна среда
6. Капиталова подкрепа

Обемът на анализа зависи от редица фактори като: размер, срок и вид на кредитната линия / кредита, натрупан опит при предишни контакти на Банката (вкл. и на други банки и институции) с банката-контрагент, резултатите от нейната дейност, наличието на достатъчно и бързоликвидно обезпечение и др.

Степента на риска, който Банката е готова да поеме, се определя във всеки конкретен случай съобразно кредитната ѝ политика и съобразно спецификите на кредитната линия, по която ще се явява посредник съответната банка. При оценка на кредитоспособността на всеки кандидат за посредник трябва да се анализира възможно най-широката и представителна информация, свързана с цялостното му състояние. Там, където съществуват специфични особености, следва те да се отчитат чрез вариативност на относителното тегло на отделните рискови компоненти.

Експозиция към кредитен риск и риск от разсейване

Съгласно счетоводната политика на Банката финансовият актив е обезценен, ако отчетната му стойност е по-голяма от очакваната възстановима стойност.

При изчисляване на капиталовите изисквания за кредитен риск Група Българска банка за развитие използва стандартизиран подход. За редуциране на кредитния риск се прилага опростен подход чрез техника за заместване на експозициите (обезпечена защита чрез бързоликвидни активи или гаранции).

Група Българска банка за развитие не прилага разширения подход и не изчислява корекции за променливост в стойността на експозициите и провизиите.

Общата сума на експозициите (преди отчитане на ефектите от редуциране на кредитния риск) към 31.12.2012 г. 1 871 699 е хил. лв., а средният размер за годината е 1 886 530 хил. лв. В таблицата по-долу е показано разпределението на експозициите по класове.

хил. лева							
	Балансови позиции	Задбалансови	Деривати	Общо	Структура %	Среден размер 2012	Структура %
				31.12.2012			
Институции	1 060 098	23 500	829	1 084 427	57.94%	1 079 729	57.23%
Предприятия	213 155	153 565	2 771	369 491	19.74%	420 896	22.31%
Експозиции, обезпечени с недвижимо имущество	213 014	4 938	-	217 952	11.64%	208 931	11.07%
Вземания или условни вземания от централни правителства или централни банки	129 236	-	-	129 236	6.90%	109 023	5.78%
Регионални и местни органи на властта	17 100	-	-	17 100	0.91%	12 576	0.67%
Експозиции на дребно	9 828	3 069	-	12 897	0.69%	12 802	0.68%
Международни банки за развитие	1 765	4 694	-	6 459	0.35%	8 017	0.42%
Просрочени позиции	2 932	-	-	2 932	0.16%	5 481	0.29%
Административни органи и сдружения с нестопанска цел	653	-	-	653	0.03%	1 050	0.06%
Други позиции	30 552	-	-	30 552	1.63%	28 025	1.49%
Общо	1 678 333	189 766	3 600	1 871 699	100.00%	1 886 530	100.00%

Балансовите позиции включват всички активи на Групата (нето, след приспадане на специфичните провизии за загуби от обезценка), с изключение на сумите отразени като намаления на Капиталовата база. Задбалансовите експозиции са съставени от неусвоени суми по разрешени кредити и издадени банкови гаранции.

Географско разпределение

Група Българска банка за развитие няма подразделения извън страната и дейността ѝ основно е на българския пазар. В края на годината 89.53% от активите на Групата са инвестирани в България, 10.47% в страни от Европа и останал свят (основно Германия, Великобритания, Унгария, Франция, Австрия, Хърватска, САЩ). Инвестициите извън страната са формирани от вземания от кредитни институции (ностро сметки, депозити, документарни операции) и капиталови инвестиции в ЕИФ.

Разпределение по отрасли

В таблицата по-долу са представени балансовите експозиции по амортизирана стойност, разпределени по класове експозиции и отрасли на националната икономика. Балансовите експозиции включват вземания, предоставени кредити и инвестиции в ценни книжа (дългови и капиталови).

Вземания или условни вземания по отрасли към 31.12.2012г.

Сектори	2012	%
В хиляди лева		
Финансови услуги	1 000 848	63.57
Промишленост	182 494	11.59
Транспорт	88 444	5.62
Строителство	68 318	4.34
Търговия	70 262	4.46
Събиране и обезвреждане на отпадъци	36 047	2.29
Туристически услуги	31 274	1.99
Селско стопанство	20 017	1.27
Операции с недвижими имоти	16 165	1.03
Вземания от правителството	12 666	0.80
Други отрасли	47 806	3.04
	<u>1 574 341</u>	100.00

С най-голям относителен дял са експозициите за отрасъл „Финансови услуги“ – 63,57% и „Промишленост“ – 11,59%, с дял от 5,62% е отрасъл „Транспорт“. Експозициите от останалите отрасли са с относителен дял под 5%.

Обезценени експозиции

Групата има въведени вътрешни правила за оценка на риска на всеки контрагент. Оценката се извършва на база на методология, обхващаща текуща финансова информация, изпълнението на инвестиционните проекти и целевото използване на средствата, начина на обслужване на експозициите и информация за състоянието на приетите обезпечения. Кредитите и вземанията се класифицират в четири рискови групи в зависимост от резултатите от оценката. Приетите класификационни групи са както следва: “редовни”, “под наблюдение”, “необслужвани” и “загуба”. Класификацията на рисковите експозиции е в компетенциите на Кредитния комитет и се извършва ежемесечно.. Текущо се следи изпълнението на инвестиционните проекти и респективно усвояването на кредитите. На периодичен принцип, но не по-малко от веднъж в годината се извършва преглед и преоценка на предоставените обезпечения, които се одобряват от Кредитния комитет. Всички решения на Кредитния комитет подлежат на отчитане пред Управителния съвет на банката.

Структурата на финансовите активи на групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

<i>В хиляди лева</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
Към 31.12.2012 г.					
Вземания от банки	1 000 478	-	-	-	1 000 478
Вземания от Републиканския бюджет	12 666	-	-	-	12 666
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	368 630	16 505	8 769	46 537	440 441
Търговски кредити	59 325	8 890	2 346	37 327	107 888
Селскостопански кредити	-	-	-	2 000	2 000
Потребителски кредити	682	-	-	-	682
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2 042	-	-	-	2 042
Финансов лизинг	2 234	51	1	242	2 528
Други кредити и вземания	3 528	648	459	981	5 616
	<u>1 449 585</u>	<u>26 094</u>	<u>11 575</u>	<u>87 087</u>	<u>1 574 341</u>

Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите:

<i>В хиляди лева</i>	2012		Общо
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	
На 1 януари	<u>59 622</u>	<u>7 382</u>	<u>67 004</u>
Нетно изменение за годината	35 244	3 935	39 179
Отписани за сметка на обезценки	(9 897)	-	(9 897)
Към 31 декември	<u>84 969</u>	<u>11 317</u>	<u>96 286</u>

Общата обезценка (специфични провизии за загуби от обезценка) на рисковите експозиции на Групата е в размер на 96 286 хил. лв. От тях 11 317 хил.лв. е за редовни кредитни експозиции, с цел допълнителна защита и покриване на съществуващи рискове и загуби, които не могат да бъдат конкретно определени за всяка отделна експозиция. Специфичните провизии за загуби от обезценка за редовните кредитни експозиции се заделят за обособени портфейли по признака отрасъл, на база исторически опит. Останалата част от заделените специфични провизии е за класифицираните кредити извън група „редовни“ и е в размер на 84 969 хил. лв.

Обезценените експозиции на Групата изцяло са формирани от предоставени кредити на клиенти в страната.

Информация за признати АВКО и АЕЗ при прилагане на стандартизиран подход за кредитен риск

При изготвяне на отчета по Наредба № 8 Дружеството-майка - Българска банка за развитие АД използва последователно кредитните оценки на Агенция за външна кредитна оценка (АВКО) Standard & Poor's и при липса на оценка от тази АВКО, използва оценки на Moody's, или на Fitch's.

Оценки на АВКО се използват при клас експозиции Вземания или условни вземания от институции. В таблицата по-долу са представени експозициите на Банката към контрагенти (кредитни институции), за които има присъдено кредитно качество от призната АВКО.

ХИЛ.ЛВ.

Степен на кредитно качество	Балансова стойност на експозициите ХИЛ.ЛВ	Рисково претеглена стойност на експозициите ХИЛ.ЛВ
1	-	-
2	117 361	54 199
3	473 016	176 724
4	149 800	145 402
5	61 019	61 019
6	-	-
Общо	801 196	437 344

В зависимост от кредитното качество на контрагентите и остатъчния срок до падежа на експозициите, се определя рисково претеглената стойност, която участва при определяне на капиталовите изисквания за кредитен риск.

Вътрешни модели за пазарен риск

Българска банка за развитие АД не използва вътрешни модели за пазарен риск.

Експозиция към операционен риск

При изчисляване на капиталовите изисквания за операционен риск Българска банка за развитие АД използва Подхода на базисния индикатор.

Капиталови инструменти в банковия портфейл

Притежаваните от Група Българска банка за развитие капиталови инструменти са в размер на 2 007 хил. лв. и са с несъществен дял (0,12%) в сумата на активите на Групата. Те не оказват съществено влияние върху дейността и резултатите на Групата.

Лихвен риск в банковия портфейл

Естество на лихвения риск, основни предположения и честота на измерването на лихвения риск

Консолидирана основа

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2012 г.

Колебливост на дохода при прилагане на лихвени шокове

Съгласно чл. 336, ал.4 от Наредба №8 на БНБ равностойно оповестяване е направено в годишния финансов отчет за 2012 г.

Секюритизация

В своята дейност Българска банка за развитие АД не прилага секюритизация.

Техники за редуциране на кредитен риск

С цел по-голяма сигурност и минимизиране на кредитния риск, Банката предоставя обезпечени кредити на своите клиенти, като спазва принципа на достатъчност и ликвидност на обезпеченията. Приетите обезпечения се завеждат по пазарна стойност, като оценката на дълготрайните активи се извършва от лицензиран оценител. Приетите като обезпечение движими и недвижими вещи и имоти задължително се застраховат. Периодично се анализират приетите обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им и при констатирана промяна, с която се нарушава изискването за достатъчност на обезпечението, Банката изисква допълването му в определен срок. Банката приема следните основни видове обезпечения:

- Всички недвижими имоти и вещни права върху тях - чрез учредяване на законова или договорна ипотека;
- Предприятия и дялове - чрез учредяване на особен залог на предприятие, или дял от търговско дружество (ООД, АД);
- Краткотрайни и дълготрайни материални активи - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Ценни книги - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Парични вземания по банкови сметки - чрез учредяване на реален или особен залог;
- Благородни метали, злато, бижута, произведения на изкуството, скъпоценни камъни - чрез учредяване на реален залог;
- Поръчителство и гаранции - чрез сключване на договор за поръчителство и приемане на банкови гаранции;
- Застрахователни полици.

В процеса на редуциране на кредитния риск за целите на отчета по Наредба 8, Българска банка за развитие АД използва само част от изброените по-горе обезпечения. Обезпечената защита се осигурява от активи, които са достатъчно ликвидни и имат сравнително непроменлива във времето стойност.

Обезпеченията, които Банката използва за редуциране на кредитния риск са финансови обезпечения (блокирани парични средства и заложен ДЦК на българското правителство), защита с гаранции и жилищни ипотeki, които отговарят на изискванията на чл. 39, ал.2 на Наредба 8. При признаване на финансовите обезпечения за редуциране на кредитния риск, Банката следи за изпълнението на условията за ниска корелация, правна сигурност и оперативните изисквания.

Обезпечения, използвани за редуциране на кредитния риск - към 31.12.2012г.

хил. лева

	Финансови обезпечения		Защита с гаранции	Обезпечение жилищен имот
	Блокирани парични средства	Заложени ДЦК (по пазарна стойност)		

По класове експозиции - балансова и задбалансова част

Централни правителства и Централни банки	-	-	-	-
Институции	-	62 384	-	-
Предприятия	4 895	-	-	-
На дребно	319	-	-	-
Обезпечени с недвижим имот	2230	-	-	17 724
Общо	7 444	62 384	-	17 724

При редуциране на кредитния риск Група Българска банка за развитие не използва балансово и задбалансово нетиране и кредитни деривати.

Политика и практика за възнагражденията

Информация относно процеса на взимане на решения, използван при политиката за възнагражденията, състава и отговорностите на комитета по възнагражденията.

Политиката за формиране на възнагражденията е разработена на основание Наредба 4 на БНБ за изискванията към възнагражденията в банките и е приета от Управителния съвет на „Българска банка за развитие” АД.

Органите, които взимат участие в процеса на одобряването и контрола на политиката за възнагражденията са:

- Надзорният съвет;
- Комитетът за възнагражденията;
- Звената с контролни функции.

Надзорният съвет взема решения за определяне на променливите възнагражденията на членовете на УС на банката и на ръководителят на управление „Вътрешен одит на групата”. Решения за определяне на променливите възнагражденията на всички останали лица се взимат от УС на банката.

Надзорният съвет отговаря за одобряването и поддържането на политиката за възнаграждения на банката и следи за нейното прилагане. Също така одобрява последващи промени в политиката за възнагражденията и наблюдава и анализира техните ефекти.

Основно задължение на Надзорния съвет е да гарантира, че политиката за възнагражденията на банката насърчава разумното и ефективно управление на риска, не стимулира прекомерното поемане на риск и не ограничава банката да изгражда и поддържа стабилна капиталова база.

Комитетът за възнагражденията се съставя по начин, който да осигурява възможност за вземане на компетентни и независими решения по отношение на политиките и практиките за възнагражденията.

Членовете на Комитета за възнагражденията в ББР АД са:

- Председателят на Надзорния съвет;
- Член на Надзорния съвет;
- Началникът на управление „Финанси”.

Комитетът по възнагражденията изпълнява следните основни функции:

- Отговаря за изготвянето на препоръки към Надзорния съвет за възнагражденията на членовете на УС на банката и на ръководителя на управление „Вътрешен одит”;
- Отговаря за изготвянето на препоръки към УС за възнагражденията на всички останали лица, администратори по смисъла на Наредба 4 на БНБ;
- Подпомага Надзорния съвет при разработване на цялостната политика за възнагражденията на банката;
- Има достъп до независими становища, изработени от вътрешни и външни лица, по отношение на дейността и докладваната информация от и към висшия ръководен персонал;
- Съдейства на Надзорния съвет при контрола върху структурата на системата за възнаграждения и нейното управление;
- Обръща специално внимание на оценката на използваните механизми за осигуряване на правилно отчитане в системата за възнаграждения на всички видове риск, ликвидност и нива на капитала, както и че цялостната политика за възнаграждения е в съответствие с дългосрочното стабилно и разумно управление на банката;
- Прави сценарийни анализи и извършва бек-тестове, за оценка на влиянието на бъдещи външни и вътрешни събития върху системата за възнаграждения;
- Комитетът за възнагражденията отговаря за контрола върху извършването на основния и независим преглед на политиките и практиките за възнагражденията;
- Има достъп до всички данни и информация, свързани с процеса на вземане на решения от страна на Надзорния съвет, засягащи изграждането и прилагането на системата за възнаграждения;
- Има неограничен достъп до цялата информация и данни на функцията по управление на риска и контролните функции;
- Осигурява подходящо участие на управленията „Вътрешен одит на групата” и „Риск и регулативен контрол”.
- При поискване, предоставя адекватна информация за извършените дейности на Надзорния съвет и ОСА.

Информация относно връзката между възнаграждението и резултатите от дейността

- Възнагражденията се формират в съответствие с надеждното и ефективно управление на риска. Политиката не насърчава прекомерното поемане на риск от страна на съответните служители;
- Формирането на възнагражденията трябва да отговаря на бизнес стратегията, целите, ценностите и дългосрочните интереси на Банката.

Основни структурни характеристики на системата за възнаграждения, информация относно критериите, на базата на които се определя правото за придобиване на акции, опции и променливи възнаграждения. Основни параметри и обосновка на схемите за променливо възнаграждение и други материални стимули.

Възнагражденията се формират от два компонента:

Постоянен (не се влияе от резултатите и поетия риск) – определя се на база на позицията, която заема съответния служител и отговорностите които поема. Постоянното възнаграждение се състои от заплата и други плащания, предоставени по преценка на банката, независещи от постигнатите й финансови резултати и несъздаващи стимули за поемане на риск;

Променлив (базиран на постигнати резултати) – определя се в съответствие с доброто представяне на служителя като има за цел да го мотивира при изпълнението на бъдещи задачи, като се спазват следните изисквания:

Осигурява се достатъчност на основното (постоянно) заплащане;

Определя се достатъчно дълъг период на задържане на променливото възнаграждение;

Осигурява се баланс между стимулите и дългосрочните интереси на банката, като се цели възнаграждаване на персонала за резултатите, постигнати в дългосрочен план.

Банката определя 40% максимално процентно съотношение на променливото възнаграждение спрямо общото възнаграждение.

Не се допуска изплащането на обезщетения от типа „златен парашут”, осигуряващи големи плащания на служители, чиито правоотношения се прекратяват, без да бъде отчетено нивото на риск и резултатите от дейността на съответните служители.

Подобни плащания следва да отразяват резултатите, постигнати в дългосрочен план на съответните лица и да не възнаграждават неуспех.

Общият размер на променливите възнаграждения на ниво банка се формира на база прилагане на количествени (финансови) критерии. Общият размер на променливите възнаграждения се определя, съгласно решение на УС на банката, като процент от RORAC или EVA, определен за всяка финансова година, след приемане на отчета за дейността на банката от Общото събрание на акционерите.

При всички положения променливо възнаграждение не се разпределя при положение, че банката декларира отрицателен финансов резултат за съответната година.

Количествени (финансови) критерии - критерии за оценка на резултатите от дейността, обхващащи риска и включващи корекция за риск и измерител за икономическата ефективност, които банката използва са:

Възвращаемост на рисковия капитал (RORAC), който се определя като съотношение между оперативния финансов резултат (ЕВТДА) и размера на алокирания рисков капитал (VaR) за покриване на рисковете в дейността на банката, който включва и допълнителното капиталово изискване определено в рамките на процеса по вътрешен анализ на адекватността на капитала (БААК) съгласно Наредба №8 на БНБ.

Икономическа доходност (EVA), която се определя като разлика между оперативния финансов резултат (ЕВТДА) и средно-претеглената цена на собствения и заемния капитал на банката (WACC).

Качествени (нефинансови) критерии – използват се за оценка (атестация) за работата на отделните служители. Такива са постигането на целите на съответното звено, удовлетвореност на клиентите, придържане към Правилата и процедурите за кредитна дейност на ББР АД, спазване на вътрешни и външни правила, ръководни и управленски качества, работа в екип, творчество, мотивация и сътрудничество с другите структурни звена и с контролните функции.

Обобщена количествена информация относно възнагражденията на лицата по чл. 2, т. 1, 2 и 4 от Наредба № 4 на БНБ от 2010 г. за изискванията към възнагражденията в банките:

Банката е приела списък на категорията персонал, за който са приложими разпоредбите на Наредба № 4 на БНБ от 2010 г. за изискванията към възнагражденията в банките. Освен висшия ръководен персонал (членове на НС и УС), този списък включва и всички началници на управления и самостоятелни отдели в банката и в дъщерните дружества.

- *размер на годишните възнаграждения, разделени на постоянни и променливи възнаграждения, и брой на получателите им;*

<i>Брой служители</i>	<i>Постоянни възнаграждения</i>	<i>Променливи възнаграждения</i>	<i>Общо възнаграждения</i>
<i>43</i>	<i>1,939 хил.лв</i>	<i>-</i>	<i>1,939 хил.лв.</i>

- *размер и вид на променливите възнаграждения, разделени на парични средства, акции, свързани с акции инструменти и др. - няма такива.*
- *размер на разсрочените възнаграждения, разделени на вече получени/придобити и такива, които предстои да бъдат получени/придобити- няма такива.*
- *размер на частта от определените годишни разсрочени възнаграждения, получена/придобита след отчитане на риска- няма такива.*
- *размер на плащанията при наемане и прекратяване на договори, извършени през отчетната година, и брой на получателите на такива плащания - няма такива.*
- *размер на плащанията при прекратяване на договори, определени за отчетната година, брой на получателите и най-високият индивидуален размер: 23 хил.лв. на 2 служители, най-висок размер 14 хил лв.*